

BESLUT

2022-10-31 Dnr: 22/02239, 22/02314
och 22/02382

SAKEN

Lögner, SVT2, 2022-07-27, 2022-08-02 och 2022-08-11, kl. 19.30, turkisk thrillerserie; fråga om mediets genomslagskraft

BESLUT

Sändningarna fälls. De strider mot bestämmelsen om televisions särskilda genomslagskraft.

FÖRELÄGGANDE

Sveriges Television AB ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

SÄNDNINGARNA

Lögner var en turkisk thrillerserie. I sändningarna utspelade sig bland annat följande.

Sändningen den 27 juli 2022, kl.19.30

En kvinna som hade blivit kidnappad slog sin kidnappare i huvudet med ett metallföremål så att kidnapparen började blöda i huvudet och ramlade ner i ett dike. Kidnapparen jagade sedan ikapp kvinnan som försökte fly. Kidnapparen tryckte en pistol mot hennes huvud, band hennes händer och satte en ögonbindel för hennes ögon. Senare låg kvinnan i baksätet på en bil när kidnapparen hotade henne med pistol. En annan bil körde ifatt dem och kidnapparen blev skjuten av föraren av den andra bilen. Kidnapparen dog och låg sedan blodig på marken bredvid bilen.

Sändningen den 2 augusti 2022, kl. 19.30

En man, en kvinna och ett barn försökte fly från en polisstation. En polis upptäckte dem och tvingade dem tillbaka mot polisstationen. Mannen sköt då polisen som föll ner på marken. När mannen, kvinnan och barnet sprang därifrån avlossade polisen ett skott som träffade barnet i ryggen. Mannen sköt då polisen ytterligare en gång. Barnet blödde och mannen och kvinnan bar barnet till en bil. I en scen senare i sändningen avled barnet i bilen och mannen och kvinnan lämnade det döda barnet under en filt vid en väggkant.

En man jagade en kvinna och försökte strypa henne. Kvinnan lyckades slå sig loss och slog honom med ett metallföremål. Kvinnan sprang för att rädda en annan man som låg fastbunden i ett närliggande rum. Mannen som jagade henne hittade henne igen och ströp henne till döds med ett skärp framför mannen som låg fastbunden på golvet.

Två män stoppade en bil med en förare, hotade föraren med pistol och stal hans tillhörigheter. Därefter upptäckte männen att en kvinna var gömd i bilens bagagelucka. Efter att männen tagit med sig kvinnan på väg till en annan bil tog föraren fram en pistol och sköt den ena mannen. Den andra mannen sköt därefter föraren som sköt tillbaka. De två männen låg döende på vägen och föraren, som hade blivit skjuten, satt lutad mot sin bil. Kvinnan flydde springandes över ett fält.

Sändningen den 11 augusti 2022, kl. 19.30

Scenen där en man ströp en kvinna till döds visades igen i en sammanfattning i inledningen av sändningen.

En man riktade en pistol mot en annan man. Mannen med pistolen hade vanföreställningar och sköt vilt runt omkring sig i rummet. Han riktade även pistolen mot en kvinna som kom in i rummet. Mannen med pistolen riktade sedan pistolen in i sin egen mun för att ta livet av sig. En tredje man kom då in i rummet och sköt honom i benet och mannen föll ihop på marken och blödde.

ANMÄLNINGARNA

Anmälaren är kritisk till att det förekom blodiga och våldsamma scener i sändningarna. Bland annat flera scener där personer blev skjutna, en scen där en man försökte strypa en annan man till döds och en scen där en kvinna blev slagen med ett metallrör. Anmälaren är kritisk till att det sändes så våldsamt innehåll vid den tidpunkten.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anför sammanfattningsvis följande.

Lögner är en turkisk serie från 2012 som sänts i flera europeiska länder. I original bestod serien av 25 avsnitt à 90 minuter. I Sverige sändes serien första gången 2013 i SVT. Serien bearbetades för sändning kl. 19.30 och klipptes om till 49 avsnitt. Bedömningen var att serien inte karakteriserades av våld eller skrämmande innehåll utan en mängd detaljerade intriger. Dramatiken består främst av maktspel, kärlek, relationsspänningar, svek och lögn. Scenerna är långa med ett stort antal återblickar och dialogerna är dominerande. Scener som kunde uppfattas som skrämmande och våldsamma kunde klippas ner och utgjorde endast ett fåtal av det stora antal sändningstimmar som serien omfattade. Bedömningen gjordes att i och

med att avsnitten klipptes ner och bearbetades kunde serien också sändas klockan 19.30.

I samband med reprisering sommaren 2022 gjordes bedömningen att avsnitten kunde representeras vid den aktuella tidpunkten eftersom de redan 2013 och 2014 hade klippts ner och bearbetats för att passa sändningstiden 19.30. SVT konstaterar dock att vissa scener i de nu anmälda episoderna som var del av seriens upplösning var mer skrämmande än de scener i de tidigare episoderna i serien som SVT yttrat sig över 2014. SVT konstaterar att vissa av dessa scener borde ha bearbetats ytterligare. SVT har skärpt rutinerna kring reprisering av inköpt utländsk dramaproduktion.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmets ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (16 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen tillämpas bland annat vid bedömningen av program som innehåller våld. Den innebär enligt granskningsnämndens praxis ett krav på återhållsamhet i fråga om våldsskildringar och våldsinslag som sänds på tider då barn kan antas ta del av programmen.

Nämnden tillämpar en strängare bedömning för program eller inslag som sänts före kl. 21.00 än för senare sändningar. Nämnden tar även hänsyn till programsammanhanget och om någon varning föregick sändningen.

Nämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Enligt granskningsnämndens mening innehöll de aktuella sändningarna flera våldsamma och ofta utdragna bildsekvenser av sådan karaktär att de kunde verka skrämmande för barn. Nämnden beaktar särskilt att sändningarna innehöll scener med dödligt våld och våld riktat mot ett barn. Mot denna bakgrund borde programmen inte ha sänts klockan 19.30 då barn kan tänkas titta på tv. Med hänsyn till sändningstiden strider sändningarna grovt mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Kristina Åberg, Erik Fichtelius, Sofia Olsson Olsén och Linnéa Jonjons efter föredragning av David Claesson.

För granskningsnämnden

Ulrik von Essen

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	ULRIK VON ESSEN
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_080e019982c0800a3034dab875adc4305e
DATUM & TID:	2022-10-31 09:30:13 +01:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2022-10-31 09:30:24 +01:00
Ref: 52343SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)